

Крокуючи Другою авеню, Артур Гамет вирішив, що сьогодні напрочуд гарний весняний день. Не надто холодний, просто свіжий і надихаючий. "Ідеальний день для продажу страхових полісів," — промовив він сам до себе. На розі Дев'ятої стріт він зійшов із тротуару.

І зник.

— Ви бачили? — запитав різника його помічник. Обидва стояли біля дверей м'ясної крамниці, байдуже розглядаючи перехожих.

— Що бачив? — відгукнувся огрядний з обличчям бурякового кольору різник.

— Того хлопця в пальто. Він зник.

— Та ну, — сказав різник. — Мабуть, просто звернув на Дев'яту. І що з того?

Помічник різника не бачив, щоб Артур звертав на Дев'яту чи перетинав Другу. Він бачив, як той зник. Але який сенс наполягати? Ну скажеш ти босові, що він помилився, а далі? До того ж хлопець у пальто, можливо, й справді звернув на Дев'яту. Куди ще він міг подітися?

Але Артура Гамета в Нью-Йорку вже не було. Він зник без сліду.

Десь в іншому місці, необов'язково на Землі, істота, що називала себе Нельзевулом, пильно вдивлялася у п'ятикутник, усередині якого з'явилося щось, на що він ніяк не розраховував. Нельзевул уп'явся у це "щось" гнівним поглядом, і мав на це всі підстави. Упродовж багатьох років він вишукував магичні формули, експериментував із травами та субстанціями, вивчав найкращі книжки з магії та знахарства. Усе засвоєне вклав в одне титанічне зусилля. І що з того вийшло? З'явився не той демон.

Звісно, на результат могло вплинути все що завгодно. Взяти хоча б відрубану руку мерця. Не виключено, що це рука самогубці, — хіба можна вірити навіть найкращим з торговців? А можливо, одна зі сторін п'ятикутника накреслена трохи криво, а це дуже важливо. Або слова закляття вимовлені дещо в іншому порядку. Навіть одна невірна інтонація могла наробити лиха.

Хай там як, а зробленого не повернути. Нельзевул притулився плечем, вкритим червоною лускою, до велетенської сулії і почухав інше плече кинджалоподібним нігтем. Як завжди в хвилини збентеження, шипастий хвіст нерішуче стукав по підлозі.

Принаймні якогось демона він таки зловив.

Але істота всередині п'ятикутника не була схожа на жоден зі звичайних видів демонів. Взяти хоча б оці складки сірої плоті, що звисають донизу... Певна річ, усі історичні повідомлення відомі своєю неточністю. Ким би не було це надприродне створіння, доведеться йому потрудитися. У цьому Нельзевул був абсолютно впевнений. Він зручніше схрестив ноги й став чекати, коли дивна істота заговорить.

Артур Гамет був надто приголомшений, щоб розмовляти. Хвилину тому він ішов до страхової контори, обмірковуючи свої справи й насолоджуючись чудовим повітрям раннього весняного ранку. Він ступив на бруківку перехрестя Другої авеню та Дев'ятої стріт — і... раптом опинився тут, незрозуміло, де саме.

Трохи погойдуючись, він почав вдивлятися в густий туман, що оповив кімнату, й виявив велетенське чудовисько, вкрите червоною лускою, що сиділо навпочіпки. Поруч стояло щось схоже на сулію, але близько трьох метрів заввишки. Чудовисько мало шипастий хвіст — ним воно саме чухало голову — і поросячі очиці, що похмуро втупилися в Артура. Той спробував відступити назад, але зміг зробити лише один крок. Він

помітив, що стоїть всередині накресленої крейдою фігури і з невідомої причини не може переступити через білі лінії.

— Ну, от, — промовило червоне страховисько, порушуючи напружену тишу, — нарешті я тебе впіймав.

Воно промовляло зовсім інші слова, звуки яких були абсолютно незнайомі Артурові, але якимось чином він розумів зміст сказаного. Це не була телепатія; Артур ніби перекладав з чужої мови — автоматично й без напруження.

— Мушу визнати, я трохи розчарований, — вів далі Нельзевул, не дочекавшись відповіді від демона, замкненого в п'ятикутнику. — в усіх наших легендах сказано, що демони — це страхітливі створіння п'ять метрів заввишки, з крилами, крихітними головами й дірою у грудях, з якої б'ють струмені холодної води.

Артур Гамет скинув пальто: воно безформною промоклою грудкою впало йому під ноги. Було темно, але ідея про демона, що може викидати струмені холодної води, видалася йому напрочуд привабливою — у кімнаті було спекотно, як у печі. Його сірий твідовий костюм уже встиг перетворитися на зім'яту суміш тканини й поту.

Разом із цією думкою прийшло примирення з дійсністю: з цим червоним лускатим чудовиськом, накресленими крейдою лініями, через які неможливо переступити, розпеченою кімнатою.

Йому спало на думку, що в книгах, журналах і фільмах герой, який потрапив у незвичну ситуацію, зазвичай вимовляє: "Ущипніть мене, це не може бути правдою!" або "Великий Боже, я сплю, п'яний чи збожеволів?" Артур не збирався виголошувати настільки очевидні нісенітниці. По-перше, він був переконаний, що величезне червоне чудовисько цього не оцінить, по-друге, знав, що не спить, не п'яний і не збожеволів. У

лексиконі Артура Гамета бракувало потрібних слів, але він розумів: сон — це одне, а те, що він зараз бачить, — зовсім інше.

— У легендах нічого не сказано про вміння здирати з себе шкіру, — замислено пробурмотів Нельзевул, роздивляючись пальто, яке лежало біля ніг Артура. — Цікаво.

— Це помилка, — твердо сказав Артур. Тривалий досвід роботи страховим агентом став йому зараз у пригоді. Артурові доводилося мати справу з усіма категоріями людей і знаходити вихід із найзаплутаніших ситуацій. Очевидно, чудовисько намагалося викликати демона, випадково натрапило на нього і зараз вважає, ніби Артур — це демон. Цю помилку слід виправити якомога швидше.

— Я страховий агент, — сказав він. Чудовисько похитало величезною рогатою головою.

Воно вимахувало хвостом з боку в бік, з неприємним свистом розтинаючи ним повітря.

— Твоя потойбічна діяльність мене анітрохи не обходить, — проревів Нельзевул. — У принципі, мені навіть байдуже, до якої категорії демонів ти належиш.

— Кажу ж вам, що я не...

— Нічого не вийде! — прогарчало чудовисько, люто виблискуючи очима на Артура й впритул наближаючись до краю п'ятикутника. — Я знаю, що ти демон. І мені потрібен драст.

— Драст? Не думаю...

— Я вас демонів бачу наскрізь, — сказав Нельзевул, з очевидним зусиллям опановуючи себе. — І я і ти знаємо, що коли демона

викликають закляттям, то він має виконати одне бажання. Я тебе викликав, і мені потрібен драст. П'ять тонн драсту.

— Драст... — розгублено почав Артур, намагаючись триматися у найвіддаленішому куті п'ятикутника, подалі від чудовиська, яке люто вимахувало хвостом.

— Драст, він же вут, він же гакатіні, він же сап-дер-уп. Усе це та сама річ.

"Воно говорить про гроші", — раптом зрозумів Артур. Жаргонні слова були йому незнайомі, але інтонацію, з якою їх вимовили, неможливо було сплутати ні з чим іншим. Без сумніву, драстом називають те, що править місцевим мешканцям за валюту.

— П'ять тонн, хіба це багато, — вів далі Нельзевул, хитро посміхаючись. — Принаймні для тебе. Ти маєш радіти, що я не з тих дурнів, хто вимагає безсмертя.

Артур зрадив.

— А якщо я не погоджусь? — запитав він.

— У такому разі, — відповів Нельзевул, і усмішка його змінилася на похмуру гримасу, — мені доведеться тебе зачарувати. Знову помістити в цю сулію. Артур покосився на прозору зелену пляшку, що виглядала з-поза голови чудовиська. Широка в нижній частині сулія поступово звужувалася догори. Якщо страховисько зможе проштовхнути Артура всередину, йому ніколи в житті не протиснутися на волю крізь вузьке горло. А в тому, що воно на таке здатне, Артур не сумнівався.

— Ну ж бо, — сказав Нельзевул, знову розпливаючись в усмішці, ще хитрішій, ніж раніше, — який сенс ставати в позу героя. Що для тебе

п'ять тонн старого, доброго сап-дер-упу? Я забагатію, а тобі варто лише змахнути рукою.

Він замовк, і його посмішка стала запобігливою.

— Знаєш, — він стишив голос, — адже я справді витратив на це купу часу й вута, прочитав масу книг. — Раптом його хвіст хльоснув по підлозі, немов куля, що рикошетом відскочила від граніту. — Не намагайся пошити мене в дурні! — проревів він.

Артур з'ясував, що магічна сила крейдяних ліній поширюється, щонайменше на висоту його зросту. Він обережно притулився до невидимої стіни й, виявивши, що вона витримує вагу, зручно на неї обперся.

П'ять тонн драсту, міркував він. Очевидно, це чудовисько — чаклун з бозна-якої країни. Може, навіть з іншої планети. Своїми закляттями воно намагалось викликати демона, що виконує будь-які бажання, а викликало його, Артура Гамета. Тепер воно чогось хоче від нього, а в разі непокори погрожує пляшкою. Усе це страшенно нелогічно, але Артур почав підозрювати, що у більшості чаклунів негаразд з логікою.

— Я спробую знайти для тебе драст, — промимрив Артур, відчуваючи, що треба сказати хоч слово. — Але мені доведеться повернутися за ним до... е-е... пекла. Усі ці фокуси з маханням руками давно застаріли.

— Гаразд, — промовило чудовисько, стоячи на краю п'ятикутника й хижо поглядаючи на Артура. — Я тобі довіряю. Але пам'ятай, що я можу тебе викликати в будь-який час. Тобі нікуди дітися, сам розумієш, тож краще й не намагайся. До речі, мене звуть Нельзевул.

А Вельзевул вам часом не родич? — запитав Артур.

— Це мій прадід, — відповів Нельзевул, підозріливо поглядаючи на Артура. — Він був військовим. На жаль, він... — Нельзевул урвав на півслові й кинув на нього гнівний погляд. — Утім, вам, демонам, усе це відомо! Згинь! І принеси драст.

Артур Гамет знову зник.

Він матеріалізувався на розі Другої авеню і Дев'ятої-стріт — там, де вперше зник. Пальто лежало біля його ніг, а одяг весь просяк потом. Артур похитнувся, намагаючись відновити рівновагу, адже в ту мить, коли Нельзевул його звільнив, він спирався на магічну силову стіну. Артур Гамет підняв з бруківки пальто й поспішив додому. На щастя, народу довкола було небагато.

Дві домогосподарки, зойкнувши, швидко зацокотіли підборами геть. Якийсь вишукано вдягнений чоловік чотири-п'ять разів кліпнув очима, зробив крок до нього, немов збираючись щось запитати, передумав і покvapливо пішов у напрямі Восьмої-стріт. Решта або не помітили Артура, або їм було байдуже.

Повернувшись до своєї двокімнатної квартири, Артур зробив слабку спробу викреслити з пам'яті усе, що сталося, немов поганий сон. Це йому не вдалося, і він почав аналізувати свої можливості.

Він міг би дістати драст. Тобто не виключено, що міг би, якби знав, що це таке. Речовина, яку Нельзевул вважає коштовною, може виявитися чим завгодно. Свинцем, наприклад, або залізом. Але навіть у цьому разі Артур із його скромними доходами вилетів би у трубу.

Можна було б повідомити поліцію. І потрапити до психіатричної лікарні. Забудь про це.

Нарешті, можна нічого не робити — і скінити решту життя у пляшці. Цей варіант теж варто забути.

Лишається одне — чекати, поки Нельзевул не викличе його знову, і тоді з'ясувати, що таке драст. Може, це звичайний гній? Можна було б узяти його на фермі у дядька з Нью-Джерсі, якщо Нельзевул сам подбає про доставку.

Артур Гамет зателефонував до офісу й повідомив, що хворий і хворітиме ще кілька днів. Після цього він приготував на своїй невеличкій кухні ситний сніданок, у глибині душі пишаючись споїм апетитом. Не кожен здатний ум'яти таку порцію, коли йому світить перспектива опинитися у плящі. Він прибрав у квартирі й перевдягнувся у легкий пляжний костюм. Годинник показував пів на п'яту вечора. Артур витягнувся на ліжку й став чекати. Близько пів на десяту він зник.

— Знову змінив шкіру, — зауважив Нельзевул. — А де драст? — нетерпляче смикаючи хвостом, він бігав довкола п'ятикутника.

— У мене за спиною його нема, — відповів Артур, повертаючись так, щоб знову стати обличчям до Нельзевула. — Мені потрібна додаткова інформація. — Він прибрав невимушену позу, обпершись об невидиму поверхню, випромінювану крейдовими лініями.

— І ви повинні пообіцяти, що, коли я віддам драст, дасте мені спокій.

— Звісно, — радо погодився Нельзевул. — Так чи інакше я маю право висловити лише одне бажання. От що, давай-но я заприсягнуся великою клятвою Сатани. Вона, як тобі відомо, абсолютно непорушна.

— Сатани?

— Це один із наших перших президентів, — пояснив Нельзевул із побожним видом. — У нього служив мій прадід Вельзевул. На жаль... Втім, ти й сам усе знаєш.

Нельзевул запрягся великою клятвою Сатани, і це було величне видовище. Коли він замовк, блакитні клуби туману в кімнаті оповили по краю червоні смуги, а контури гігантської сулії зловісно колихалися у тьмяному світлі. Навіть у своєму легкому одязі Артур обливався потом. Він шкодував, що не народився холодильним демоном.

— От так, — сказав Нельзевул, розпрямляючись на весь зріст посередині кімнати й обвиваючи хвостом зап'ястя. Очі його світились дивним вогнем — відблиском спогадів про колишню славу.

— То яка інформація тобі потрібна? — запитав Нельзевул, крокуючи з боку в бік перед п'ятикутником і тягнучи за собою хвіст.

— Опиши мені цей драст.

— Ну, він такий важкий, і не надто твердий...

— Може, це свинець?

— ...і жовтий. Золото...

— Гм, пробурмотів Артур, втупившись у сулію. — А він ніколи не буває сірим або, скажімо, темно-бурим?

— Ні. Він завжди жовтий. Іноді з червонуватим відтінком.

Отже, таки золото. Артур почав задумливо розглядати лускате створіння, що з погано прихованим нетерпінням крокувало по кімнаті. П'ять тонн золота. Це коштуватиме ...

Ні, краще про це не думати. Це неможливо.

— Це забере трохи часу, — сказав Артур. — Років шістдесят-сімдесят. Давайте домовимося: я повідомлю вам одразу, як тільки...

Нельзевул перервав його вибухом гомеричного реготу. Очевидно, Артур зачепив його рудиментарне почуття гумору, тому що чудовисько, обхопивши коліна передніми лапами, аж скавчало від сміху.

— Років шістдесят-сімдесят! — проревіло воно, захлинаючись. Сулія затремтіла, і навіть стіни п'ятикутника ніби сколихнулися. — Даю тобі шістдесят-сімдесят хвилин! Інакше — пляшка!

— Хвилиночку, — проговорив Артур з найвіддаленішого кута п'ятикутника. — Мені не так багато треба... Зачекайте!

Його щойно осяяла рятівна думка. То була, без сумніву, найкраща думка в його житті. До того ж його власна.

— Мені потрібна точна формула закляття, з допомогою якого ви мене викликаєте, — заявив Артур. — Я маю упевнитися в центральному офісі, що все в порядку.

Чудовисько оскаженіло й почало сипати прокльонами. Повітря потемніло, в ньому з'явилися червоні смуги. У тон голосу Нельзевула співчутливо забряжчала сулія, а сама кімната, здавалося, пішла кругом. Однак Артур Гамет твердо стояв на своєму. Він терпляче сім чи вісім разів пояснив, що ув'язнювати його в сулії марно — тоді Нельзевул напевно не одержить золота. Усе, що від нього вимагають, — це формула, і без неї, безумовно, не...

Зрештою йому повідомили формулу.

— І без фокусів мені! — прогрімів на прощання Нельзевул, обома руками і хвостом вказуючи на пляшку.

Артур мляво кивнув і знову опинився у своїй кімнаті.

Наступні кілька днів пройшли в гарячкових пошуках по всьому Нью-Йорку. Деякі складники магічної формули неважко було придбати, наприклад, гілку омели у квітковому магазині або сірку. Складніше виявилось знайти могильну землю та ліве крило кажана. Справжньою проблемою було розшукати руку, відтятую у мерця, що загинув від рук убивці. Нарешті Артур купив її у спеціалізованій крамниці для студентів-медиків. Продавець дав гарантію, що небіжчик, якому вона належала, помер насильницькою смертю. Втім, Артур підозрював, що продавець просто намагається його розважити, але з цим нічого не можна було вдіяти.

Серед іншого він придбав і велику скляну сулію, і до того ж дуже дешево. "Усе ж мешканці Нью-Йорка мають деякі переваги", — подумав Артур. — Схоже, за гроші тут можна купити все — буквально все".

За три дні всі матеріали були закуплені, і на третю ніч, ближче до дванадцятої, він розклав їх на підлозі своєї квартири. У вікно світив місяць — три чверті від повні, але щодо місячної фази у магічній формулі не було чітких вказівок, тож, схоже, ніяких проблем виникнути не повинно. Артур накреслив п'ятикутник, запалив свічки та ладан і почав читати слова закляття. Він сподівався, що, правильно виконуючи всі вказівки, зможе зачарувати Нельзевула. Його єдиним бажанням було, щоб чудовисько дало йому спокій — раз і назавжди. І Артур не бачив, що могло б завадити йому втілити свій план.

Коли він промовив слова закляття, кімнату оповив блакитний туман, і невдовзі Артур побачив щось у центрі п'ятикутника.

— Нельзевул! — вигукнув він. Але це був не Нельзевул.

Коли Артур закінчив читати закляття, істота всередині п'ятикутника сягнула п'яти метрів у висоту, їй довелося схилитися майже до підлоги,

щоб поміститися під стелею кімнати. Це було створіння жахливого вигляду з крилами, крихітною головою та дірою у грудях. Артур Гамет зачаклував не того демона.

— Що все це означає? — запитав демон, викидаючи з грудей струмисько холодної води. Вода вдарилася об невидимі стіни п'ятикутника й розлилася по підлозі. Мабуть, у нього спрацював рефлекс: у кімнаті Артура і без того панувала приємна прохолода.

— Я хочу, щоб ти виконав одне моє бажання, — сказав Артур.

Демон був блакитного кольору й неймовірно худий, замість крил стирчали рудиментарні відростки.

Перш ніж відповісти, він двічі поплескав ними себе по кістлявих грудях.

— Я не знаю, хто ти такий і як тобі вдалося мене спіймати, — сказав демон, — але це ти дотепно втяв. Безперечно, дотепно.

— Ніколи теревенити, — нервово відповів Артур, подумки зважуючи, коли саме Нельзевулові заманеться викликати його знову. — Мені потрібні п'ять тонн золота, відомого також під назвами драст, гакатіні чи сап-дер-уп. — Він щомиті чекав, що опиниться у пляшці.

— Розумієш, — сказав холодильний демон, — у тебе, схоже, склалося помилкове враження, щодо мене...

— Даю тобі двадцять чотири години...

— Я не багатий, — сказав холодильний демон. — Я дрібний підприємець, страховий агент. Але якщо ти даси мені час...

— Інакше — пляшка, — докінчив Артур. Він вказав на велику сулію, що стояла в кутку, й одразу зрозумів, що п'ятиметровий холодильний демон в ній аж ніяк не поміститься.

— Коли я викличу тебе наступного разу, сулія буде достатньо місткою, — додав Артур. — Я не чекав, що ти виявишся таким великим.

— У нас є легенди про таємничі зникнення людей, — подумав демон уголос. — Так от, що тоді відбувається! Пекло... Втім, навряд чи мені хто-небудь повірить.

— Принеси драст, — сказав Артур. — Згинь! Холодильного демона не стало.

Артур Гамет знав, що може розраховувати не більш як на добу. Можливо, й менше, адже невідомо, коли Нельзевул вирішить, що час минув. І вже зовсім не відомо, що утне багряно-луската тварюка, якщо її розчарувати втретє. Під кінець дня Артур помітив, що міцно стискає трубу парового опалення. Але чим вона може допомогти проти закляття?! Просто приємно триматися за щось тверде й надійне.

Він подумав, що соромно чіплятися до холодильного демона й зловживати його можливостями. Адже цілком очевидно, що це — несправжній демон, так само несправжній, як і сам Артур. Що ж, він не ув'язнюватиме його в пляшці. Це все одно не допоможе, якщо бажання Нельзевула не буде виконане.

Нарешті Артур знову вимовив слова закляття.

— Ти б зробив п'ятикутник ширшим, — сказав холодильний демон, зіщулившись у незручній позі посеред магічної зони. — Мені бракує місця для...

— Згинь, — сказав Артур, гарячково стираючи крейду з підлоги. Він накреслив п'ятикутник заново, цього разу охопивши ним майже всю кімнату. Сулію (ту саму, бо п'ятиметрової, ясна річ, не знайшлося) він відніс на кухню, сам заліз на шафу й повторив формулу від самого початку. Кімнату знову оповив густий синій туман.

— Тільки не гарячкуй, — сказав холодильний демон з п'ятикутника. — Сап-дер-упу поки що нема. Виникли певні проблеми. Зараз я тобі все поясню. — Він помахав крилами, щоб розвіяти туман. Поруч із ним стояла триметрова сулія. Всередині, зелений від люті, сидів Нельзевул.

Він щось кричав, але накривка була щільно загвинчена, і жоден звук не проникав назовні.

Я знайшов формулу в бібліотеці, — пояснив демон. — Ледь не очманів, коли вона подіяла. Розумієш, я завжди був тверезим бізнесменом і не визнаю цієї надприродної туфти. Але факт залишається фактом. Хай там як, я зачаклував цього демона. — Він ткнув кістлявою рукою у бік сулії. — Але він нізащо не хоче розщедрюватися. Довелося запхати його у пляшку.

Холодильний демон полегшено зітхнув, помітивши посмішку Артура. Вона була рівнозначна скасуванню смертного вироку.

— Навіщо мене у пляшку, — вів далі холодильний демон, — у мене дружина і троє дітей. Знаєш, як це буває. У нас зараз криза у страховій справі й таке інше. Я не наберу п'яти тонн драсту, навіть якщо мені дадуть на підмогу цілу армію. Але щойно я переконаю цього демона...

— Про драст не турбуйся, — перервав його Артур. — Забери лише цього демона із собою. І дбайливо зберігай. Звісно, у пляшці.

— Це можна, — запевнив синьокрилий страховий агент. — А як ми вирішимо із драстом...

— Забудь, — поблажливо промовив Артур. Зрештою, ми, страхові агенти, повинні допомагати один одному. — А ти теж займаєшся пожежами й крадіжками?

— Ні, я працюю по нещасних випадках, — відповів страховий агент. — Але знаєш, я думаю...

У пляшці не тямився від люті й сипав жахливими прокльонами Нельзевул, а два страхові агенти безтурботно обговорювали тонкощі своєї справи.